

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre . . . . . 10 fr. - kr.
Fél évre . . . . . 5 : 50 :
Negyedévre . . . . . 2 : :
Egy hónapra . . . . . 1 : :
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel.

A miskolczi kongresszus.

Gazdasági életünk nagyjelentőségű eseménye játszódott le tegnap és ma Miskolcon. A kereskedők országos szervezkedése történt meg és ez a tény megköveteli, hogy észrevétecsék és foglalkozzanak vele. A szervezkedés az erőgyűjtés processzusa. Ahol az erőket gyűjtik és erősítik, ott vagy támadnak, vagy ellenállást fejtenek ki. Mit akartak Magyarország kereskedői tegnap Miskolcson? Támadtak-e, vagy védekeztek?

Védekeztek. És elég szomorú, hogy védekezniök kellett. Védekezniök kellett az őstermelő keresetek a támadásának mind hevesebbé váló támadása ellen, amely a legjobban és leginkább van ráutalva arra, hogy a kereskedő törekvéseiben és munkájában szüntelenül támogassa. Ez a támadás nem új keletű. Eleinte politikai tendenciákat szolgált. Később félreértések erősítették és ma, a gazdasági verseny elkeseredett állapotában, a létharc komoly jellegét öltötte magára. Mint mindent, a mit a külföldön szerettek, nálunk is megkedvelték. Vannak jelszavak, a melyek ellenállhatatlanul hatnak a kedélyekre és vannak időszakok, a midőn az elmék könnyekben fogadnak magukba elméleteket, a melyeknek helytelenségét máskor első pillanatra felismerik. Az agrárius jelszavak még csábítóbbak, mint a szocialista ígéretek. A börze mesés milliói, a mobil tőke megszámlálhatatlan össze-

gei, a határidőzlet révén szerzett nyereségek ezrei, a közvetítő kereskedelem által elnyelt óriási jövedelmek, stb. mind a gazdáké volna, ha nem lenne közvetítő kereskedelem, ha nem lenne börze, ha nem lenne börzejáték, és így tovább. Gyönyörű képeket lehet ilyen színű ígéretekkel festeni. És tessék megnézni az időszakot, a melyben az ilyen képek a gazdák szeméi előtt feltűntek. A folytonos rossz termések, a túltermelés szakadatlan terhei, a tengerentuli verseny rettentő nyomása, a külföldi tőke exotikus vállalkozásai és az a sok kisebb-nagyobb baj, a melyet már unalomig ismételték, ránehezedett a földre és vele a gazdára és elidézett egyoly szomorú gazdasági állapotot, a melynek rettentő terheit a gazda már elviselni is alig tudta. E veszedelmes időben hallatszott a szomszédban az első agrárius csatakiáltás: Mindennek a börze, mindennek a kereskedő az oka! A börze nyomja a gabonaárakat, megátolja a természetes ár fildést; a kereskedő kizsákmányolja a gazdát, zsebre vágja a közvetítés busás árait. Ez mindennek az oka. Tehát le a börzével és le a kereskedővel! Ha ez elbukott, a gazdák lesz a sok millió.

Ilyen jelszavakkal meg lehet hódítani az egész emberiséget. Különösen, ha nagy a pénzsűke. Épugy, mint a föld osztás bolond ígéréteinek felül ezer és ezer ember, mert nagy a földéhség. És az ilyen föld után áhító szocialistákat

leginkább a föld urai, az agráriusok üldözik. Pedig gondolkozzanak csak egy keveset: meglátják, hogy ők se tesznek egyebet, mikor a börze millióit követelik, mint a szocialisták, a kik a birtokot megosztani akarják. A milyen tisztességgel jutott a gazda a földjéhez, olyan tisztességgel és becsülettel szerezte a kereskedő a maga pénzét, vagyonát. És a milyen jogos tulajdona a gazdának a föld, a melyen él, olyan becsületes és jogos tulajdona a kereskedőnek a vagyon, a melyet fáradságos munkával szerez. A jogot és tulajdont védi a törvény. Ellene tör a szocialdemokrácia. Miért tör az agrár-tábor a kereskedő joga és tulajdona ellen, mikor azt is védi, biztosítja és fentartja a törvény, a mely a föld jogát védi?

Ez a kérdő szemrehányás nyilatkozik meg a miskolczi kongresszus állásfoglalásában. Miért tör a gazdaosztály a kereskedő és iparos osztály ellen? Miért követelik, hogy a kereskedő eltiprása, jogainak megnyirbálása, keresőképességének csökkenése, munkásságának megnehezítése: kormányzati feladat legyen? Miskolcson feltették ezt a kérdést, Kassán megadják majd rá a választ. De ezt a választ már előre ismeri mindenki. A jelszavak ismétlése lesz, a melyek már megtették pusztító hatásukat. Hisz csak végig kell tekinteni a hatóságok, a miniszteriumok, vagy a törvényhozás legutóbbi intézkedéseit, mindenütt e tendenciának átkos törekvéseit látjuk.

Négyszobás lakások.

A „Debreczen” tárczája.

Írta: **Szomaházi István.**

Tíz napig jártam lakás utá Budapesten. Vagyis: tíz napig, összesen nyolcvan óráig, futkostam emeletről-emeletre, olvastam a házmeisteri ortográfiát, kértem bocsánatot fésületlen uriaszonyoktól, kukkantottam be börtönhöz hasonló fürdőszobákba a szivtam magamba a karfiol, kelkáposzta, zeller és égetett rántás illatát. És most, hogy fáradságomat végre siker koronázta, sietve vonulok be a legelső idegyógyító intézetbe, hogy elernyedj idegeimet reparáljam.

Mielőtt azonban a vizes lepedő magamra venném, egy csodálatos tényre kel konstatálnom; azt a tényre, hogy nincs négy szobás lakás Budapesten. Hatszobás, ötszobás százával akad; a kicsike lakásokat pedig majd minden ház párosával kínálja. De az előkelő polgári familia családi fészke: a négyszobás lakás majdnem tökéletesen hiányzik. Ami keves van, azt oly módon elkapkodják, mint a milliumók január elején a dinyét és a számócot.

A lakáskeresés Budapesten nem közönséges gyötrelme. A szerencsétlen családapa, aki mindögyre azt olvassa az újságjaiban, hogy a főváros vámvonalain belül ötezer üres lakás van s hogy a lakások bére körülbelül harminc

százalékkal kisebbé lett, nyugodt szívvel mond föl fertály elején a házmesternek, hiszen a kedve és izlése szerint válogathat majd a leggyönyörűbb lakásokban. Eeintén nem is olvasgatja a kapura aggatott cédulákat, csak azt konstantálja, hogy majd minden házon ott a csábító ajánlat. Két-három hét múlva azonban meg-megáll már egy-egy kapu előtt s a csodálkozás ny nemével veszi észre, hogy a cédulák legnagyobb része nem őt illeti. Ő, aki, Istennek hála, ötözfélezer forintnyi jövedelem fölött rendelkezik, megengedheti magának azt a fényűzésre, hogy négyszobás lakást béreljen, három utcai szobát, egy udvarit, csinos előszobát, fürdőszobát, sőt talán majolikás konyhát is.

A villamos világításról természetesen nem akar lemondani (hiszen a drága csillárjait csak nem adhatja el a zsebrusnak), a negyedik emeletre pedig idegessége miatt nem mehet. A cédulák legnagyobb része, azonban nem ilyen lakásról beszél - csupa két és három szobás kicsiny fészkek, vagy változatoság okából egy-egy hatszobás urasági lakás, amelynek külön inasszobája horribilis árakat sejtet. A családapa némileg meglepődik a váratlan tényálláson, de csakhamar vigasztalódva ballag tovább.

— Persze! a kereskedők városrészében...
A kereskedők ösidők óta lusta emberek, akik közel akarnak lakni a boltjukhoz, vagy a rak-

tárukhoz. De odább, ahol nem igen hullámszik már az üzleti élet, ott kedvem szerint fogok valogathatni az alkalmas lakásokban...

A derék ember megveszi a lakáshirdető újságot, s vasárnap délután, meg a hivatalos órái előtt a nyakába veszi a főváros utcáit. Most már minden kapu előtt megáll, cikkszakkos villámszerű vonalakban jár végig egy-egy csöndesebb utcáson, tanácskozik a hordárokkal, és levelhordókkal, borraivót ígér a pinczérnek, meg a cseléd közvetítő intézet kifutojának, izgatottan tudakozódik a barátainál, mindig messzebbre és messzebbre tavolodik el a maga kiszemelt városrészétől végre verejtékes homiokkal, csüggedő kedélyvilággal ebred annak a tudatára, hogy az ötezer üres lakás alighanem tulzás.

És mivel a felmondási időből már jó, négy hét elteltt, megdöbbenve karol szerette hitvesébe, hogy most már komolyan, teljes erejéből szentelje magát a lakáskeresés problémájának.

Ha Dante valaha lakást keresett volna Budapesten, ez a súlyos megpróbáltatás aligha maradt volna ki a szomorú énekből, melyet a költő röviden Pokol-nak nevezett.

Akár hiszik önök, akár nem: körülbelül hatszáz kiadó lakást néztem meg tíz nap alatt Budapesten. É hatszáz között nem akadt nyolcszáz mely egy modern ember valamennyi kívánsá-

És senki sem tudja okát, magyarázatát. Csak jelszavak a fegyverek, a melyekkel az ellenfél támad. Nem a dudva kiirtását, a gyom eltávolítását követelik; tessék kilépni a hasznos törvényt gyökerestül együtt. Nem a sebek gyógyítását, a test elpusztítását akarják. Bolond politika: levágni a kezét, a mely a tápláló eledelt vezet, a mely támogatja, tartja, védi a testet csak azért, mert ezen a kézen talán egypár seb is akad. Ez öngyilkos és gyilkos politika egyaránt.

E politika ellen tiltakozott Miskolcon a kereskedő világ. Védekezett romboló hatása ellen és szervezkedik a jövőre, hogy megmentse önmagát és magával együtt azokat, a kik most életre törnek. Előbb-utóbb el fog következni a belátás ideje. A meglevesztett gazdarsadalom rá fog jönni, hogy a kereskedő és az iparos a legjobb vevő, és a kereskedő nem felejt el, hogy a gazda a legjobb eladó. A vevő és eladó harcolhat egymással, de meg nem ölheti egymást. Ha az egyik magára marad, követi csakhamar a legyőzöttet a pusztulás útján Kassán, kik összejönnek, hogy megadják Miskolcznak a választ: ne feledjék el az axiomát. A kereskedők tömörülése legyen az intés, hogy a pusztító akció immár velőig hat. Nem a támadás vezérli a kereskedőket, csak a védelem egyíti őket. És bizony szomorú, hogy azok ellen kell védekezniök, a kiknek javáért és boldogulásáért ők maguk is dolgoznak.

A széthúzás és visszavonás e sajnálatos állapotában másként fogják a miskolczi tömörülést magyarázni Kassán, a kongresszusra gyülekező agráriusok. Az egyesülésben a támadás kezdetét, a támadás szervezkedését fogják látni. És a jóakarát és belátás helyét a harag és gyűlölet ezete fogja felváltani. A gazdasági válság szinte elviselhetetlen

terhei mellett ime a belső harc is őrli, pusztítja ez ország erőit. Kivülről elzárják gy ajtót előttünk. Gabonánk már alig talál piacot odakünn; fejlődő iparunkra ránehezedik az osztrák verseny szörnyetegre; karját sem tudja mozgatni. És mikor a határon így gyülekezik ellenünk minden, idebenn nincs egyetértés, nincs összetartás. És a helyett, hogy erőink tömör csapatban vonulnának a közös ellenség ellen, egymásra törnek és egymást pusztítják. Nem jól van ez így. Miskolcon a kereskedők megmutatták, hogy ők készek a kinövesésket eltávolítani, a visszaéléseket megszüntetni. De készek a védelemre, ha létüket tovább is fenyegetik. Lásák be, Kassán, hogy ez becületes, őszinte törekvés. És viszonyozzák is becületességint jóakarattal. Az ország érdeke kölcsönös méltányosságot, kölcsönös becsületet kíván.

Miskolcz megtette a magáét, mi lesz a válasz Kassán?

Debreczen, szeptember 19.

Tisza Kálmán Nagyváradon. A öreg kálvinista jezsuita, a mint azt már megirtuk, holnap hú mamelukjai közé megy Nagyváradra, hogy mézes madzagot húzzon végig ismét a bábhoz hasonló mungó tabor száján. A varadi mamelukok gőzerővel készülnek a nagy intrikus fogadtatására. Lesz nagy ivás — persze nem Tisza Kálmán gavalleriájából — ivás közben pedig dikciózni fognak a jó urak, biztosítván az öreg kegyelmes urat, a vé generalist a bihari pontok elvűbajnokat határtalan bizalmukról. Ha csak dikciózzanak igyanak-egyenek s legyenek büszkék képviselőjükre mert uly sem büszke rá mar senki.

Leszkai Gyula beszámolója. Leszkai Gyula, a berettyó-ujfalui választókerület országgyűlési képviselője e hó 16-án, vasárnapi délután tartotta beszámolóját, mezőkeresztesi választói előtt. Impozáns fogadtatásban részesítették Mezőkeresztes derék 48-as polgárai

ganak megfelelt volna. Mert a kapura függesztett czedula c-upi szándékos félrevezetés: eget-földet, fűt-fát iger, csak hogy a szegény lakáskerőt törbe c-alja.

Mert mit tapasztalasz szerencsétlen felebarátom, mikor lihegve megjarsz a keserves három emeletet, a mely reménybeid fészkeztől elválaszt?

Azt, hogy a budapesti bérház-arkitektúránál aligha van köznapibb a kerek földön; s hogy a budapesti kazarnyák építómesterei a világegyetem legsivárabb legényei. Mily lealázó szegénység; mily szürke banalitás, mily fantáziátlan megakuvás mindeütt! Száz lakás közül kilencvenötben az ismert hosszúság előszoba, az a bőrtöfölyösóra emlékeztető sötét zug, amelybe különböző czellák nyílnak. A viagos, megyszögletes, derűt előszobák melyekből t-juveges szarnyajtó nyílik a tagas ebédőbe, ugyszólván egészen kivestek. De az előszoba lealázó nyomorúsága még wanderbilti gazdagság a lakás egyéb szükséges részeihez képest. Ki nem ismeri a budapesti fürdőszobákat, e sötét, undorító lyukakat, melyeknek a Luccheni, a Bresci czellaja a bizonyára különb? Ha a tenyérnyi nagyságú élekmérát, melynek ablaka a ichthof-osa szolgál? És azt az üvegfallal elkerített kunkót, mely a czedulan — mint cselédszoba szerepel?

Aki valaha is un, vagy kisvárosban jár, s a régi magyarok kaplanányi konyháját domra emlékeztető magas spajz-at látta, sirva szókik meg e borzasztó helyiségekből, a hol

értelmes és intelligens emberek laknak. És kinek a hata nem borzongott még végig az ismert lakás-sablón látlára, melyért a világ legközömbösebb ábráca-ával kérnek nyolczszáz forintot évenként?

A kétablakos utczai szoba, a lakás egyetlen disze mellett szegyenkezve húzódik meg a két egy-egy ablakos szélső, a hol a két ágyat még csak el lehet helyezni valahogy, de az ágyból felkelni csak úgy lehet, ha a szegény bérló a szomszéd ebédőbe ugrik át egyenesen a parnák közül.

Az udvari szoba sötét és esetlen, s többnyire oly együgyűen érintkezik a lakás többi részével, hogy masra, mint gyermekszobára, nem alkalmas.

Erre is csak abból az egy okból, mert a szegény budapesti gyermek számára a legégszégtelegbb zugot is jónak tartják. És ki ne ismerné a fővárosi lakások kedves speczialitását, az ugynevezett görbe szobát, mely az építómester jóvoltából a legképtelenebb formakkal döbentti meg a lakáskeréső polgarokat.

Az építész, ha fanáziája felmondja a szolgálatot, rövidesen akként oldja meg a problémát, hogy az egyik szobát ∇ vagy Δ alakúra szabja, sőt é. kétségbeesésbe kergetve a háziasszonyt; aki gyetlen butor darabját se tudja ott tisztességesen elhelyezni. Az egész lakásban még csak nyoma sincs egy kedves pihenők, egy derűs pontnak, a hol felnőt vagy gyermek jól érezne magát. Az otthon szelid istenszónya, aki szárnyaival ott lebeg a családi tűzhely körül, remülten

képviselőjüket. Huszonnyolcz fogatból álló kocsisor vonult ki a község határáig a képviselő fogadására, a község háza előtt pedig Szigeti Elek ev. ref. lelkész üdvözölte lelkes szavakban a képviselőt, ki ezután megtartotta beszámoló beszédét.

Szóltott első sorban az obstrukcióról s igyekezett bebizonyítani, hogy az adott viszonyok közt nemcsak jogos védelmi eszköze volt a pártnak, de szinte kötelessége. Beszélt a Bánffy-kormány visszaéléseiről, Széll Kálmán nagyhangu ígéreteről, melyeknek beváltásához azonban semmi reményt nem fűz. Ismertette az új választási törvényt es ezzel kapcsolatban beszélt a lista választásról. Szólt a néppárt népbolondító taktikájáról s óva intette választóit a felekezeti harcok felidézésétől.

A képviselő társaságában voltak Leszkai János, Csapó István, Kovacs Ferenc és Patáki József urak, kikkel együtt a beszámoló beszéd elvégzése után azonnal visszatért B. Szentmártonba.

Thaly Kálmán fia.

A »Budapesti Közlöny« hivatalos lap mai száma a következő bennünket igen közelről érdekli közleményt hozza:

»Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán a dr. széchy-szigeti Thaly Kálmán országgyűlési képviselő és Thaly Károly, a budapesti gyalogsági hadapród iskola növendéke közt az utóbbi örökbefogadása iránt 1900. évi május hó 10-én Budapesten kötött szerződésnek az örökbefogadás tényére vonatkozó részét jóváhagyva, dr. Thaly Kálmán családnévét, magyar nemességét előnevét és családi címerét a nevezett örökbefogadottra, és törvényes utódaira díjmentesen átruházom.

Kelt Ischlben, 1900. évi augusztus hó 25-én.

Ferencz József, sk.

Gróf Széchenyi Gyula, sk.

Debreczen sz. kir. város I-ó kerületének országos képviselője, a nagynevű történetiró és hazafi lelke annyira összeforrt az érte rajongó iteni polgársággal, hogy minden esemény érdekel bennünket, a mi őhöz közzéződik.

A hivatalos lap e közleménye Thaly

menekül e szürke kaszárnyából, e rideg, prézi nélkül való zugokból, melyek a fővárosi emberek az édes otthon pótlják. Békesség, lelki harmónia, családias együttérzés, a meleg fészekhez való ragaszkodás bűbája, mily távol esik mindez e vékony falakól, amelyekbe a nagyvárosi ember a fórum zaja és izgalmi elől menekül.

Azt mondják, hogy öteger üres lakás van Budapesten, s hogy a lakások ára rohamosan sülyed s én mégis határozottan azt állítom, hogy Budapestnél lakás dolgában se igen van drágább város a kontinensen. Piszkos, háromszobas tanyáért öt-hatszáz forintot kérnek évenként, s ha a lakáskeréső renoválásról vagy festésről beszél, a hazmester egyszerűen a szemébe kaczag.

Még csak a kellene, hogy a szegény, háziur e fajta költségekbe verje magát. A lakás így kapható, ahogy van; a ki tisztaságot akar az nyi-sa ki az erszényét. Egy felig meddig elfogadható négy szobas lakás, még a negyedik emeleten is hétszáz forint, ha csak a Józsefváros vagy a Ferencz város legtávolibb utcájában nem akarjuk felütni a tanyánkat. Az új hazákban ahol lift, villamos világitás és uszina tapéta van, többnyire csak vasut királyok lakhatók.

A Kerepesi uton, egy új ház második emeletén, ezerkét száz forintot kértek tőlem egy nagyszobas lakásért, hogy miért; ezen a legtehetségesebb görög bolcsék is hiába törnek a fejüket, S ami a legcsudálatosabb: a tisztességes lakásokat még e horribilis áron is

Kálmán képviselőnk családi életének egy kedves mozzanatáról ad hírt, mely reá nézve bizonyára a legörvendetesebb esemény. Az általa örökbe fogadott Thalwitzer Károly pozsonyi illetőségű, ottani előkelő protestáns polgári családból származó árva gyermek, kinek Thal Kálmán eddig is már évek óta gyámi gondviselője volt s 4-5 év óta ő nevelte. Mint a hadapród-iskola növendéke mindig kitüntetéssel tette vizsgáit s most az esztergom-26. sz. gyalogezrednél szolgál, mint tiszt-helyettes.

Éz az igen kedves, romlatlan lelkű, szeretetre méltó fiú gyermekkorától a legmelegebb szeretettel ragaszkodik Thalhoz, ki édes atya halála óta gyámtyja lón. Képviselő társai is nagyon kedvelik e szelid, gyermekies meleg kedélyű, előzékeny, mindenkit meggyerő modoru jó fiút, ki vasárnapoként gyakran megjelen gyámtyjával a képviselőkékezőjéül szolgáló Csalányi-féle vendéglőben. Az örökbe fogadási okiraton is Rigó Ferencz és Balogh László képviselők szerepelnek, mint tanúk.

A kadétskolában is tanuló társai, sőt tanárai között is eddig is Thaly-nak hívták őt, mint képviselőnk gyámtyját. Most törvényesen is viselni fogja e szép nevet s a sailang gyanánt vele járó magyar nemesi rangot, melyre — sajnos katonáéknál még mindig nagyot tartanak.

Nemes és jó szívének újabb bizonyítását adta a mi szeretett képviselőnk ezen elhatározásával; s midőn szívből üdvözljük a boldog kis kadétot, a legifjabb Thaly-t, ki érdemedes örökbe fogadói alyjának életalkonyát van hivatva fiúi szeretetével bearanyozni: Kívánjuk, hogy mindig méltó maradjon ahhoz a szép es nagy névhez, melyet egy költői kedélyű atya szíve s a király legfelsőbb kőge-osztályrésztől.

B. J.

Elveszett esztendő.

A tavasszal a kultuszminiszterium a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, melyben dicséretes szigorúsággal intézkedtek arról, hogy az iskolákban csupán olyan papírnéműt és iskolaszert szabad használni, a melyben kétségtelenül megállapítható, hogy magyar gyártmány.

Együttal föl is szólították a miniszterek

a pazai gyárokat, hogy védőjegyeiket bejelentésük s mutassák ki, hogy áruikat a megszorító rendelet következtében sem emelik a fogyasztó közönség karára.

Ellenkező esetben, ugymond, a rendelet, a verseny fenntartása céljából kénytelen volna az iskolai hatóság a külföldi iparcikkeknek hozzán való utat újra megnyitni.

Ez történt tavasszal. Kereskedők, iparosok, tanárok és tanítók hozsánnával fogadták a rendeletet. A dicsőhimnuszokat a két miniszterium tanácsosai, le az utolsó fogalmazásig, büszken rakták zsebre s azzal elkövetkeztek a holt szezon szentheverddel napjai s mindenki abban az édes tudatban aludta végig nyári pihenőjét, hogy fölvirradunk majd szeptemberre s a magyar iparral, dobbal s dicsőéggel bevonul a magyar iskolába.

Szegény magyar papirkereskedők, kik álmództak legtöbbet a nyáron a, Raktárait megöltözték mindenféle jó magyar anyaggal, szaladoztak a hivatalokba és az iskolákba s bar nem volt előtűk egészen tiszta, hogy miképen lehet egy tolvonással megteremtteni a magyar iparcikk kelendőségét, megis hittek a csodában és mesziásként várták a szeptembert.

Szeptember elérkezett, sőt szeptember első hete is elmúlt, mire a nagyságos iskolagazgatók és a tekintetes tanárok s a tanítók föllelékzettek a beírás gondjai alól és színök elé juthattak a sarki papirkereskedő. Magával hozta mintáit: fűzetet, irkát, rajzpapírt, vonalzó, rajzszőget, törlogummit, tolat, tollszárat s tudja az isten, hogy micsodát nem. Az iskola embereknek a hazai ipar parolása volt legisztabb szándékuk, fölszólították tehát a papirkereskedőt, hogy bizonyítsa be arucikkjeinek magyarságát.

A bizonyítás nehézségein akad meg aztán az egész jószándéku akció. A magyar papirgyárak nem jelzik viznyomással összes gyártmányaikat s bármely irka papirosa kerülhet is hozzánk külföldről, a nélkül, hogy meg tudnók különböztetni a mi gyármanyainktól.

Lett ebből aztán kavardós. Vannak iskolák, a hol még ma is iskolaszert nélkül vannak a tanulók, mert a hajthatatlan tanár tartotta magát a miniszteri rendelethez s várta a hazai iparcikk kétségtelen bizonyítékait. Másutt a papirkereskedő könnyűgésre fogta a dolgot s így lágyította meg az

iskola vezetőt. Egy lipótvárosi iskolában a papirkereskedő szorultságában esküt tett arra, hogy mindaz, a mit szállít, hazai gyártmány.

A kavardós növelte, hogy sok papirkereskedő külföldi iparcikket árult s a legtöbb békeszerető iskola, félvén a hercehurczától, tétlenül nézte a visszaélést. Valójában nem is tehetett semmit az iskola ilyen esetekben, mert a miniszterium elfelejtette módosítani azt a rég rendeletet, hogy papirkereskedőt ajánlani nem szabad az iskolában. A mi annyit jelent, hogy a hazai iparcikket tartó kereskedőt sem szabad ajánlani a másik rovására.

Mindezek tetejébe következtek a följelentések a tanárok és tanítók ellen a papirkereskedők részéről. Minden olyan iskola bekerült a papirkereskedők fekete könyvébe, a hol a hazai iparért való buzgóságban a tanulók előtt egy-egy papirkereskedőt névszerint megdicsérték, vagy megrottak.

Mindenütt persze esküvel nem lehetett kettévágni a gordiusi csomót, s az így nagyra növekedett gabalyodás csak ma ért véget. Ugyanis a kultuszminiszterium Hivatalos Közlönyé-nek mai száma elen rövid rendelet közöl. E szerint egy esztendőre visszavonja a hazai papírnéműek dolgában kiadott rendeletet. Az átmeneti intézkedések nehézsége, mondja a miniszter, tette lehetetlenné a hazai ipar támogatását a most kezdődő iskoláévbén.

Ezzel tehát egy esztendőre megint elhalasztódik a derék akció. Vajossággal ott vagyunk, hogy negy-öt hónapon át nem tudtuk előkészíteni a magyar iparcikk számára még az olyan piacot sem, mint az iskola, a mely tökéletesen hatalmában van a hivatalos köröknek. Olyan év vész el így módón, a mely szomorú gazdasági állapotok közepette még kisebb veszteséget is megérezne. Jól tudjuk, hogy a nyári hónapok állják útját a reform keresztulvitelének. A hivatalos apparatunak nyári álmát kellett volna megzavarnia, hogy visszavont rendelet ne legyen a hazai ipar akcióból.

Kossuth születése napja.

Évfordulója van ismét a magyarnak. — Kossuth Lajos születés napjának évfordulóját ünnepeljük. Azét a nagy férfúé, aki lángelkével, szavának hatalmas erejével, szabadságszeretetével írta be nevét Magyarország és a világ történetébe.

Akinek felhívására ezelőtt ötvenkét esztendővel megmozdult Árpád földje s a megtámadott alkotmány védelmére, csatarendbe, harcisorba állt a nemzet virága, ifjúsága. A kinek nevét kiáltva, rohant az ifju honvéd a diadalmas csatak vérkeresztelőjébe. S aki hosszú száműzetése után a hontalanság keservesének — ott alussza most örök álmát a kerepesi uti temető virágokkal borított sírboltzata alatt.

A nagyidők szülik meg a nagyembereket s a nagy férfiak teremtik meg a nagyidőket. A XIX. századnak első fele ennek a nemzetnek adott oly nagy férfiakat, ragyogó elméket, akik — mint egy-egy új nap a homályba borult mennyeknek ormozatán — tüdőklésükkel fénybe vonták az Árpád és daliái szerzeté földet.

Ez az idő adta e nemzetnek Petőfi Sándort, Széchenyi Istvánt, Deák Ferenczet, a többi beresokát s ő adta nekünk — Kossuth Lajost, akinek cselekedeteiről ítéletet mond majdan a történelem, de mi akik nagyságának súlyát még érezzük, érdemeit elismerjük: csak kegyelettel ejthetjük ki nevét.

Aki azt mondá, hogy csak az a nemzet tarthat számot örök fönmaradására, amely megtisztelti nagyjai emlékezetét, igazat mondott.

Es most, midőn a nemzetközi hazafiatalanság indit hadjáratot a nemzeti összetartozandóság érte ellen, mennyire időszerű, hogy felidézük e szavakat. Ezért állítottunk szobrot a fővárosban Széchenyinek, Deák-

elkapkodják; s ha a kibérless-l felőráig habozunk, a házmester már nem áll többé szóba velünk, mert időközben egy nálunknál kevesebb fősvény urra akad, aki az ezer vagy ezer kétszáz forintot se tartotta tulságosan magas árnak.

Higyjék meg, hogy teljességgel nem tulajtok, mikor nehéz lakáskereső munkám után azt állítom, hogy rászorulok az idegszanatórium jótéteményeire. Följegyzéseim pontosan beigazolják, hogy tíz nap alatt ezerhatszáz emeletet jártam végig, s hatszáz ellenseges család szem sorúze közt léztem még a bérbeadandó lakásokat. Es utamon még egy keserves tapasztalatot tettem, azt, hogy a középsorsu polgári családok nem igen rokonszenveznek a higienikus tisztasággal. Hogy a fürdőszobában piszkos ruhákat és ugorkás üvegeket tartanak, ezt még csak elnezzük valahogy; de keserves es meglepő kiábrándulást szerez, hogy ifju és bajos háziasszonyok délfele borzag hajjal menekülnek előlünk a lakás sötétebb részeibe, s hogy a pongyolájuk se tartozik azok közé, melyet ifjabb novellairó-kollégáink egyszerűnek de izlésesnek mondanak.

Es a főzéléknek, a rántásnak mily bizonyodalmat álltatt szívtam magamba e keserves tíz napon át! Természetesen eszemágában sincs arról beszélni, hogy a középsorsu polgári családok lakásai mily lesújtó izléstelenséggel vannak berendezve, s hogy az ötletnek, a színeknek, az egyéniség érvényesülésének mily kevés nyomát találtam szomorú vándorutamon. Mily impressziókkal lép be az ebédlőbe vagy

a szalonba, aki e sötét, tulsufolt, banális előszobákon végigmegy.

Ha az ember azt az izgatott sietséget látja, amellyel nálunk a négyoszobás lakásokat elkapkodják, s ha — mint én — meggyőződik a felől, hogy az átlag család nem riad vissza a nyoczadfélsszáz forint yi házbértől: valóban azt kell hinnie, hogy Budapest a leggazdagabb városok egyike.

Mert csak jómódu, rendezett viszonyu és dus jövedelmű familia fizethet a lakásért ily tekintélyes összeget. De aki egy kissé mélyebben tekint a felszin alá, csakhamar meggyőződik a szomorú valóságról, hogy talán sehöl sincs annyi kétségbeesett szédelő, mint a magyar fővárosban.

A legtöbbben számítás, meggondolás, józanság nélkül uzornak bele a nagy jakásbér koczkázatába, azzal a titkos és megokolatlan reményvel, hogy: majd csak ezu au is lesz valahogy.

Nemelyik a felnőt leánya miatt, — a szegény gyermek — így talán külböb partiet csinálhat — másik pusztán abból a nemes okból, hogy az ismerősei megpukkadjanak. Ezért van, hogy a négy szobás lakások bérleti nálunk majd csaknem oly sűrűen változnak, mint a gyors vonatok utasai.

Ha a számítás nem üt be a tervei szerint, egy-egy szegény ember kényszeruton távozik a szép lakásból, de mindig legalább tíz akad helyette, aki az új koczkázatot elvállalja. Hisz elvégre sohasem lehetetlen, hogy egy fönyerény az ölébe pottan.

nak, Petőfinek s állítunk majdan Kossuth Lajosnak, hogy érczalakjaik kiáltásak oda mindenba a magyaroknak: Hazádnak rendületlenül . . .

És ezért lobognak a gyászlobogók Kossuth Lajos halála napján, ezért borul sirja fölé a kegyelet virágainak koszoru özöne s ezért emlékezünk meg róla Szeptember 9-én is, mert abban a kis nemesi udvarházban e napon adta őt a magyarnak a Gondviselés, a nemzeti Geniusz, amely örökösök sira fölött s a kegyelet pálmáját porló szive fölé helyezve sóhajta:

Amg magyar él,
Emlékezete legyen . . .
Örök, el nem muló!
Mint ahogy nem mulnak el
A csillagok az űrben,
De porrá vá va is
Ujra születnek . . .

Mit tárgyal a megye?

Hajdumegye törvényhatósági bizottsága szeptember 24-ikén tartja rendes közgyűlését, melyre az alispán a következő meghívót bocsátotta ki.

Meghívás Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának Debreczenben, 1900. évi szeptember hó 24-dik napján délelőtt 9 órakor kezdődő és folytatva tartandó rendes közgyűlésére.

Debreczen, 1900. szeptember hó 13.

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán.

Tárgysorozat.

1. Alispáni időszaki jelentés.
2. Az országos törvénytervezés szerkesztéséről az 1900. évi VII., XXII. törvénycikket megküldi.
3. Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak leirata a gyámpénztárak pénzkészleteinek az 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján alakult országos központi hitelszövetkezetről leendő elhelyezhetése tárgyában.
4. A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur f. e. 89021. szám alatt az országgyűlési képviselő választások alkalmával fizetendő fuvarbér maximumok magánállítását tárgyaló szabálytervezet jövahagyási záradékkal ellátva leküldi.
5. A nagyméltóságú m. kir. Kereskedelemügyi miniszter urnak f. e. 10839. sz. a kelt leirata Kis-Küllő vármegye közönségének hozza in zelt és támogatás végett az ö-zszes törvényhatóságoknak is megküldött azon kéré mére hogy a törvényhatósági közutak építéséhez és fenntartásához szükséges kő és kavic anyag szállítására a m. kir. államvasutak vonalain a legmesszebb menő vitelűj mérsekles engedélyeztetessék.
6. A nagyméltóságú belügyminiszter urnak 60286 1900. t. z. a kelt leirata a Kaba községben felállítani tervezett gazdasági ismétlő iskola költségei kérdésében 39/1758 1900. kgy. szám alatt hozott s Benke József és tarsal kabai lakosok által megfélebbezett vármegyei határozat tárgyában.
7. A nagyméltóságú Földmívelésügyi miniszter urnak 53832 1900. sz. a kelt leirata az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. cz. életbeléptetése céljából az állatorvosok működési területének és székbelének kijelölése tárgyában.
8. A nagyméltóságú Belügyminiszter urnak 74415 számú leirata, amely szerint a vármegyei szervezeti és ügykezelési szabálytervezetnek a közgyűlések számarói és idejéről rendelkező szakaszát módosító ipótszabálytervezetleltől a jövahagyást megtagadja.
9. A nagyméltóságú Belügyminiszter urnak 90000 sz. a kelt körrendelete a községi közigazgatási tanfolyamokról szóló 1900. évi XX. t. cz. alapján a törvényhatóságoktól vart intézkedések ügyében, amelyben tudatja a törvényhatóságokkal azt is, hogy a Debreczenben felállított községi közigazgatási tanfolyam igazgatásával a vármegye főjegyzőjét Weszprém Zoltánt bízta meg.
10. A nagyméltóságú Pénzügyminiszter

ur válasz leirata arról, hogy a törvényhatóságok a borítaladó leszállítása iránti felterjesztésében kifejezett kérést nem teljesítheti.

11. A nagyméltóságú válas és közoktatásügyi miniszter urnak 1724. en. sz. kiadott leirata az «Erdélyi Püspök» cím használata ügyében 1185/1869. sz. a. kelt s több oldalról aggályosnak talált rendelkezése helyes értelmezése tárgyában.

12. A vármegye jövő 1601. évre szóló költségelőirányzata az állandó választmány javaslatával.

13. A vármegyei utépitészeti pénztár 1901—1902. évi költségelőirányzata.

13. A vármegye közigazgatási bizottságának évközi jelentése a folyó év első feléről.

15. A vármegyei számonkérő-szék f. szept. hó 11. napján tartott üléséről felvett jegyzőkönyv bemutatatik.

16. A vármegyei közigazgatási bizottságnak értesítése a f. évi május—augusztus havi üléseken meg nem jelent tagokról.

17. Kir. tanácsos alispán ur a nagyméltóságú Belügyminiszter urnak a vármegye f. 1900. évi költségvetését s a vármegyei tisztviselők fizetése javítására engedélyezett pótlóvadalmazás lecsúszását tárgyaló vármegyei határozatot jóváhagyó s a 3-ik szögabirói járás felállítására iránti kérést meg utasító 109839 1896. sz. leirata, tett intézkedéséről szóló jelentése mellett bemutatja.

18. Ugyanaz a vármegye kezelése alatt álló pénztárak f. e. május—augusztus havi varatlan megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyveket bemutatja.

19. Ugyanannak jelentése Kovács Lajos s Hevedüs György választott törvényhatósági biz. tagok elhunytáról.

20. Ugyanaz bejelenti, hogy főispán ur 6 méltóságának hozzájárulásával Miskolczi Lajos és Pakozdy Sándor szolgabíráknak egyegy havi szabadságát engedélyezte.

21. Ugyanaz a b.-ujvárosi járási főszolgabírájának a H.-Hadház községben az 1897. évben rendellenes kezelés miatt bevehetlenné vált 34 korona eradó tárgyában tett jelentést s a vonatkozó iratokat beérjeszti.

22. Szilágyvármegye közönsége az Olaszországból hazánkba beözönlő borok vámtételeinek felemelése s a tulmagas borítaladó leszállítása iránt az országgyűlés képviselő házához intézet feliratát hason szellemű felirattal leendő támogatás végett megküldi. Ezzel kapcsolatban:

23. Nagyvárad törvényhatósági joggal felruhazott város közönségének ugyanez ügyben kelt s hason tartalmu megkeresése.

24. Krassó-Szörény vármegye közönsége az 1886. évi XXI. t.-cz. novellaris uton leendő megváltoztatásának két — esetleg három főjegyzői által rendszeresítése iránt a törvényhozáshoz s a miniszterelnök urhoz intézet feliratát pártolás végett közli.

25. Nagyvárad törvényhatósági joggal felruhazott város közönsége, hason szellemű felirattal leendő pártolás céljából közli a miniszterelnök urhoz intézet abbeli feliratát, melyben a Bécs város tanácsa által Budapest főváros tanácsához Ófen-Pest címzéssel érkezett megkeresések alkalmából a magyar helység nevekről szóló 1898. évi IV. t.-cz. végrehajtását sürgeti.

26. Maros-Torda Vármegye közönsége a hazai ipar pártolása iránt hozott határozatát hason szellemű határozat hozatala céljából megküldi.

27. Kolozsvármegye közönségének ugyan csak a hazai ipar pártolása tárgyában kelt átirata.

28. Csanádvármegye közönsége az 1883. évi XXV. t. cz. kben szabályzott és engedélyezett korcsmai hi elnök megszüntetése, illetve lehető korlátozása tárgyában hozott határozatát támogatás végett megküldi.

29. Sopronvármegye közönségének megkeresése az ottani vízkárosultak segélyezése iránt.

30. Győrvármegye alispánjának megkeresése a győrvármegyei vízkárosultak segélyezése iránt.

31. Szatmárvármegye közönsége az állami állatorvosi intézmény életbeléptetésére vonatkozó jövénnyajavaslat módosítása ügyében az országgyűlés képviselőházhoz és a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter urhoz intézet feliratát pártolás végett megküldi.

32. Pécs szab. kir. város közönsége a közisztviselőknek a községi teher viseléshez leendő bevonás tárgyában az országgyűlés képviselő hához intézet feliratát támogatás végett megküldi.

33. Győr szab. kir. város közönsége a tisztviselők s a kezelő és szolga személyzetnek vasár- és ünnepnapokon munka szünetet engedélyező határozatát hasonló határozat hozatala céljából megküldi.

34. H.-Böszörmény város polgármestere U. Szabó János ottani lakosnak 3 rendbeli alapítványra vonatkozó alapítványi okiratokat a városi képviselő testület vonatkozó határozata kapcsán jóváhagyás végett felterjeszti. — Ezzel kapcsolatban a vármegye tiszti ügyészenek ez ügyben beadott véleményes jelentése.

35. H.-Böszörmény város polgármestere a város összes utcái mindkét oldalának gyalogjárdaival való kiépítését s ennek költség fedezésére 240000 korona kölcsön felvételét elrendelő határozatát, az az ellen beadott felebbezesekkel s vonatkozó iratokkal felterjeszti.

36. Ugyanaz az ev. ref. egyház tulajdonát tevő Ercsey-fele teleknek átvétele s ennek csere értékeül a város tulajdonát tevő esendőrlaktanyának az ev. ref. egyház részére történt átengedése tárgyában hozott vármegyei határozatot jóváhagyás végett felterjeszti.

37. Ugyanaz H.-Böszörmény város képviselő testületének a Sente Bálint volt h.-böszörményi lakos által 2/3 részben a debreczeni ev. ref. collegium 1/3 részben a h.-böszörményi városi kórház alap részére hagyományozott s a h.-böszörményi 15706. sz. tijkben 2727. h. r. sz. a. foglalt 2718. nepsorszámu házasságvárnak bírói önkéntes árveréseni eladatasa tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

(Vége következik.)

Udvarias uralkodók.

A «Magyarság»-ból olvassuk a következőket:

— Viktor Emánuel király

legújabb czíme. Az új olasz király tudvalevőleg szenvedélyes régipenzy gyűjtő, sőt állítólag Helena királynővel is kinek szin én értékes pénz gyűjteménye van, egy régi arany érem révén ismerkedett meg. — A királynak ezen a téren kifejtett működését most a svájci numizmatikai társulat avval honorálta, hogy Martignyban tartott legutóbbi ülésen levelező tagjának választotta meg. A király most a következő vizitkártyát fogja nyomtatni:

III. Viktor Emánuel

olasz király

és

a svájci numizmatikai társulat levelező tagja

Nem nehéz tehát hitelt adni a következő híreknek sem:

— Vilmos császár legújabb

czíme. Vilmos német császár tudvalevőleg szenvedélyes bajszkefélő Naponként idejének egyhármadrészet tölti el atlag világtörténelmi nevezetességre emelkedett bajszs rendezésével. — A német császárt most fényes kitüntetés érte. Ugyanis a R. siederfi „Csak tövig“ borbély és asztaltársaság va-arnap tartott ülésében Hajnyirógép János elnök indítványára Vilmos német császárt szótóbbhséggel tagjai sorába iqtatába. A császár halálönnöktől tele-

sirt levelet intézett a társasághoz s a következő vizit kártyát nyomatta:

II. Vilmos
német császár
és

a „Csak tövig“ borbély és asztaltársaság birtoka.

Hir szerint legközelebb a „Torkaszakadj“ tószit és hangadó társaság részéről várható hasonló kitüntetés.

Viktória angol királynő kitüntetése. A csokoládé ipar felvirágzása körül szerzett érdemeiért hatalmas kitüntetés érte az őz angol királynőt. Ugyanis a Suchard és trsa sveiczi csokoládégyár kebelében alakult „Transzvál“ című halott kémlő egyesület legutóbbi világpóstavalegybekötött táncszórakájan a csokoládé fogyasztás terén szerzett érdemeiért, a „Transzvál“ című csokoládé egyesület bajnokává választották. A határozat két két lada csokoládé és három lada keserűvíz társaságában küldtek meg a megítéltnek, a ki bir szerint következő névjegyet nyomtatott:

Viktória
Anglia királynője stb. a „Transzvál“ bajnoka, a Transzvál bajnoka, stb.

Miklós orosz császár kitüntetése. Az érdem mindig eveszi jutalmát. Ima Miklós orosz császár is tanuja lehet ennek. A galicziai zsidókkal szemben tanúsított humánus viselkedésének, meleg szeretetének és atyai gondosságának meghálálására a „Chevra Kadisa“ és „Poel Zedek“ című egyesületek galicziai fiókja a kikergetett zsidó lelkes felkiáltásai közepette a nevezett két egyesület tisztelőjeve választották meg a császárt. Egyben a „Zion“ kijelentette, hogy bármely perczben hajlandó Miklós császárnak betegápolási költséget kifizetni. A császár a következő névjegyet nyomatta:

II. Miklós
minden oroszok császára a „Chevra Kadisa“ és „Zedek“ tisztelője, a „Zion“ leendő segélyezettje stb.

Kemil.

H I R E K.

* A debreczeni akadémia ifjuság és az Egyetemi Kör. A debreczeni akadémia ifjusága most áll a választások előtt. A kollégiumi ifjusági egyesületek még nem alakultak meg. Ezért nera fogalhatott állást azzal az áramlattal szemben, mely most a budapesti egyetemen uralkodik. Az áramlat egészségtelen és veszedelmes voltáról megvan győződve az ifjuság, így attól minden aron szabadulni, illetve tavol maradni óhaj. A mint halljuk e tárgyban a főiskolai választások megejtése után rögtön ifjusági gyűlés lesz.

* Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Hájó István magyaróvári gazdasági akadémiai tanársegédet a debreczeni gazdasági tanintézetéhez intézősegéddé nevezte ki.

* Nagyvárad átírata. Annak idején hírt adtunk a bécsi közsegtanácnak ama hántó határozataról, amelylyl kimondotta, hogy hivatalos irataiban a magyarországi helynevek német nevét fogja használni. Nagyvárad ez ellen állást foglalt és a képviselőházhoz feliratot intézett. A feliratot pártolásra megküldte Debreczen városának is. A

jog és pénzügyi bizottság most azt javasolja a tanácsnak és a közgyűlésnek, hogy a szomszéd város hazafias feliratát hasonlóval támogassa Debreczen.

* Békés Sándor alapítvány. Az oly tragikus, élete delen kimult ifju ügyvéd, dr. Békés Sándor halála nemcsak családja körében de ismerősei s jóbarátjai körében is igaz részvétet keltett. Ismerősei s barátai, hogy a fiatal ügyvéd emlékeztet az utókornak is megörizzék, — nagyobb mennyiségű alapítványt letesítettek, melyet az elhúyt ügyvéd nevével „Dr Békés Sándor alapítványnak“ nevezték el. Az alapítványt jötekonny czérra fogják fordítani.

Kik pályáztak rendőrfogalmazására? A szeptemberi közgyűlés tudvalevőleg választás utján be fogja tölteni a most üresen álló fogalmazói állást. A pályázati határidő ez állásra szept. 15-én járt le. A mint értesülünk, debreczenből hárman adták be kérvényeiket. Berecky Lajos, Horváth József és Mile Pál. Pályázott azonkívül egy nyugalmazott honvédszázados is. A választáson erős küzdelemre lesz kilátás.

* Trachoma Debreczenben. Egy szegény fiúrol lesz szó ebben az újdonságban, a ki veszedelmes szembajban, a trachomában szenved. Ambrus Albertné Nap-utca 22. sz. házában lakó mosónénak a fia. A Therezianumban volt a most hónap végig, onnan becsatolták el szembajával. Ugy látszik, hogy a Therezianumban mindennel törődnek, de az ilyen dologgal, a mi közegészségügyi szempontból vegetelen veszedelmes, nem. Pedig a legnagyobb bűn az ilyen vétkecs gondatlanság. A fiu a Therezianumból Frölich Piac-utca 50-ik számú házában lakó könyvkötőhöz került. Vagyis megengedték neki, hogy inficiáljon egy egész barházat. A dologra figyelmetve lett dr. S o m o g y i s z e m - o r v o s i s, de ő is el fe l e j t e t t e a fiut kórházba küldeni. E helyen hívjuk fel a tisztli főorvos figyelmét a dologra s kérjük, hogy inézkedjek sürgősen a fiu kórházba szállítása iránt azért is, mert a fiu anyja nagyon szegény s gyógykezelésre nincs penze.

* Szerencsés nyerő. Arzenovits Gyula joghallgató a mint ére-ülünk egy szerb sorsjegyen 1000 forintot nyert.

* Hát ez mi? A Nagyváradon megjelenő „Szabadság“ című lapból vesszük át az alábbi újdonság alakjában megjelent hirdetést:

— Irodát kereső ügyvédjelölt. Kitűnő képzettségű, ügyvédi vizsga előtt álló doktor juris nagyváradai ügyvédi irodában szeretne alkalmazást nyerni. Címe szerkesztő-egünkben meg tudható. A kávéház új bérleje a legjobb italok és pontos kiszolgálásról gondoskodik.

Mivel szerkesztőségünkben senki sem képes a hirdetés-rebuszt megfejteni, elhatároztuk, hogy olvasóinkat kérjük fel, hogy megmagyarázzák, hogy mi lehet ez a csodabozár? A megfejtők közt a Transzválban megürült elnöki szeket sorsoljuk ki.

* A megmaradt 4000 forint. Olyan lopási eset történt tegnap Nagyváradon, a melyet nem az tesz érdekessé, a mit elloptak, hanem az, — a mit nem loptak. — Grosz Dezső vagyonos gazdálkodó tement tegnap a Rimanóczy-fürdőbe és levetkőzvéen ruháját a kabinban hagyta. Kabinjában egyebek között négyezer frt. volt egy tárczában.

Mialatt fürdött, azalatt a kabinban valaki

alkulcsal kinyitotta és ellopta — nem a négy ezer forintot, hanem egy zseborát, — a mely szintén jött volt a kabinban. — A boldogtalan tolvaj kutatott ugyan a kabinban is, de mivel az egyik belső zseb üres volt, nem tartotta érdemesnek tovább kutatni.

A tolvajt elfogták. A neve Kiss József, többször büntetett ember. Tagad, de elsavanyodott arczán meglátszik a felett való bosszúsága, hogy nem vitte el a 4000 forintot, a melyhez pedig olyan könnyen hozzájuthatott volna. De Grosz Dezső is aligha fog ezentul 4000 forintokat hagyni a fürdő kabinban.

* Kétféjű sas a templomban. Egy kolozsvári lapban olvassuk: A Torda-megyében levő sinfalvi templom falán egy kőbe vésett osztrák császári madár, — a kétféjű sas van elhelyezve. Az ottani hazafias katolikus polgárok már régebben közveve tudomására hozták Majláth püspöknek ezt a faktumot a csöndes és zavartalan eltávoítást követelve. A gróf főpap azonban hallgatolagosan ad akta tettes a másodikból kapott interpellációt. A kétféjű raddozó, egy sötét kor fatyolt nem ismerő szimboluma ekép még mindi ott terjeszti ri kő-szárnyait az imaház felán, a Majláth püspök saját külön egisze alatt. Csodálkozni rajta nem lehet. Hiszen a „erdélyi püspök“ lelki szolidaritása azoknak, a kik — mint ép az utolsó napok eseményei mutatták — Zimandit eltető magyar ifjuságot nevelnek.

Bizony nemcsodálkozunk lapársunknak elkéseregett hangján. — Mit keres a kétféjű sas egy templom orman, melybe m gyarhivók lelkei vágyódnak imádkozni és kiengesztelődni?

* Zene-estély. Ma este a Corsó kávéházban Kis Bela zenekara zene-estélyt tart.

* Csecsemőtáplálékul, hirneves orvosok megegyező ítélete szerint igen bevallik a Somatose ama beces tulajdonságánál fogva, hogy mechanikai hatása következtében a tehéntej ca einjét a gyermekgyomorban rendkívül finom pelyhekben olvasztja meg s így azt emészthetőbbé teszi. Gyermeknek, kik nem turttek semminemű eledelt a Somatose vételére rendkívül gyarapodtak.

Köllő Miklós öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, szept. 18.

Nagy gyász van a magyar képzőművészetek Géniuszanak... Meghalt Köllő Miklós a segesvári Petőfi-szobor megalkotója: — önmaga vetett véget a világgal meghasonlott életének.

A zsenialitás modern átka: az idegesség döntötte sírjába a még fiatal művészt, a magyar szobrászat lelkes bajnokát, a ki aonyi kőbe vésett jelet hagyta hátra az önálló magyar művészeti tudásnak, amit a székelyföldről hozott magával.

A munka törte meg aczélos izmait a dadas székelynek, megrokkant nemcsak testileg, de lelkeben is, amit beretözött most egy éve az, hogy a könyörtelen sors elragadta utolsó fiacskáját. S a meghibbant lélek a harál sötétjében keresett menekülést. Odakint a kelenföldön szorította halántékára a gyilkos fegyvert, a mely megszabadította földi szenvedéstől.

Köllő Miklós 1893-ban vette feleségül Hermann Luizat s azóta uti lakott a Rottenbiller utca 46 szám alatt. Ugyanott volt a műterme is, ahonnan annyi nagy alkotás került ki keze alól. Harom hónapja azonban már az idegesség megbénította kezét.

Az idén ugyan még elkészítette az erzsébet váro-i templom Mária-szobrát, továbbá a Drava és Szava allegorikus alakjait a királyi palota számára, de már III. Károly es IV. Béla szobrát, a melyek a millennium emlékre kerültek, nem bírta befejezni. Állapota egyre su-

lyosbódott s bár orvosai váltig biztatták, megérlelődött benne az öngyilkosság gondolata.
Tegnap reggel neje távollétében elment házáról, villamosra szállt és kiment a Kelenföldre. Köllőné hazatértekor nyugtalanodott s mikor férje délig sem jött haza, bejelentette eltűnését a főkapitányságon. Es jól sejtett, mert este fel 6-kor éppen ottan kapta az értesítést hogy férjét agyonlőve megtalálták a Kelenföldön.

A rendőrségnek akként esett tudára a művész öngyilkossága, hogy a 964-es számú rendőr, aki a kelenföldi rendőri szobában tartózkodott, déli egy órakor lövést hallott. Elindult a hang irányában és a déli vasuti állomástól háromszáz lépésnyire a szántóföldön egy uriasan öltözött, negyven esztendősek látszó férfi holtát látta. A holtat kezében revolver volt, a melyből egy töltés hiányzott. Az első kerületi kapitányság kiküldött rendőri bizottsága megállapította, hogy öngyilkosságról van szó és hogy a halált a halántékba lött golyó okozta. A holttest zsebében Köllő Miklós nevére szóló irományokat találtak s ezekből és jeggyűrűjéről kétségtelenül megállapították, hogy a jeles szobrász az öngyilkos.

Köllő Miklós Csomafalván, Gyergyóban született 1861-ben. Gyermekkorában élénk faragó hajandóságot árult el, miért is beadták a hosszafalu-i műfarsgó intézetbe, a hol nagy kitüntetésekkel és szorgalmával. Itt kedvet kapott a szobrászathoz, és kivitte, hogy Münchenbe kerüljön felsőbb kiképzésre.

Münchenből hazatérve, a megélhetés gondolai kis időre elvonták a művészettől. — Otthon mint műasztalos kereste kenyerét és mint ilyen jelent meg az 1885-iki országos kiállításon is, a melyen kiállított készítményét a bizottság eremmel tüntette ki.

E siker után Köllő odahagyta szülőföldjét és Párisba akart menni szobrászati tanulmányai folytatására. Ez a párizsi utazás azonban elmaradt, mert időközben Zala György meghívta műtermébe s ott segédkezett az aradi vértanúk emlékszobrának és a budai honvédelemnek elkészítésénél.

A Zala mellett töltött időben Köllő farradhatatlannal, szívós kitartással dolgozott. Első önálló sikere Reviczky Gyulának, a korán elhalt költőnek rendkívül megkapó síremléke volt, melyet a rendelkezésre álló egyszerű eszközökkel valóban szépen teremtett meg. Ettől fogva a siker híve maradt. Ő készítette el a bölcsesség szobrot a királyi palotában, Szent István és Mária Terézia szobrot az új országház homlokzatán hat szoborművet, a Kuria lépcsőházában a négy karyatidot, az ezredéves kiállításon a történelmi főcsoportot díszítő szobrokat, melyekért a koronás arany érdemkeresztet kapta. Szeged városának Szentharomság szobrot készített, majd a szésvári Petőfi szobrot alkotva meg, az új királyi palota számára Erdély és Fiume jelképi ábrázolását készítette el és az erzsébetvárosi templom részére is készített szoborműveket. Legutolsó nagyobb műve a marosvásárhelyi Kossuth-szobor volt. Ez is volt az utolsó sikere. A leleplező ünnepről hazatérve ragadta el fiacskáját a halál és innen kezdődik a nagytehetségű férfi pusztulása.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan nő a buza.

Csaknem teljes egy évig kell agyódnia a gazdának míg végre termését betakaríthatja, kicsépelteheti s magtárában elhelyezve biztosíthatja. S mennyi mindenféle esélynek, ezerféle károsodásnak van kitéve ez idő alatt vetése, valóban tiszta csoda ha azokon keresztül gázolva, a jó termés jól eső örömeit élvezheti.

De bár légio azon időjárásai s más olyan természet adta körülmény, melyel szemben védekezni nem lehet, mégis a termés nagyságára legnagyobb befolyással maga a gazda,

az ő működése van, ugyannyira, hogy a jó gazda igazán rossz termést nem is ösmer.

A jól művelt, jó erőben levő talajban daczol a növényzet az idő mostohaságaival s minden körülmények között sokkalta jobb termést fog adni, mint az a növény, a mely pályára részéről mostohább elbánásban részesül.

A buza életében két igen fontos mozzanatra van: az őszi erőteljes fejlődést s a tavaszi erőteljes bokrosodást.

Ha a jelzett időszakokban fejlődése erőteljes volt, jó termést fog adni még akkor is, ha az év többi szakában mosoha viszonyok között volt, ellenkezőleg azonban fejlődése tekintetében vissza fog maradni, bármily kedvező legyen is más időszakban az időjárás.

Ebben a két időszakban van tehát legtöbb táplálékra szüksége a buzának, ősszel azért, hogy erőteljesen menjen neki a télnek, tavasszal azért, hogy buján fejlődve hatalmas kalász fejlődésnek induljon.

Ebből a célból a buzának mindenekelőtt megfelelő előveteménynel kell bírnia. Legjobb előveteményül ma a zabos búkköny, újabban a korai csalamádé s a repce van elősmerve, leginkább azért, mert ezek alá bőven szokas trágyázni.

Nem célszerű ugyanis az istálló trágyát közvetlenül a buza alá adni, sokkalta jobb előveteményt istálló trágyával magát a buzát pedig vetőszántás előtt szuperfoszfáttal ellátni.

A szuperfoszfátnak ugyanis oly kitűnő természetes hatása van a buzára, hogy azt ma már minden gazda elősméri, s használja is buza alá, a vető szántás előtt szórva el 1—2 m/a kat. holdanként. Ha e mellett a talaj kellőleg elporhanyított, megműveltett, úgy — hacsak nincs csőhidány — a vetés bamulatos gyorsan erősödik, s a tél beálltaig oly erőteljes lesz, hogy a még oly erős telet is a legesekéljebb kátrány nélkül átja ki. De még abban az esetben is ha a szuperfoszfát alkalmazását elmulasztottuk volna, s a talaj nitrogén és foszfor szegénysége miatt vetésünk gyengén fejlődne, segíthetünk rajta a chilisalétrómnak fejtrágyául való alkalmazásával.

Rendesen ugyan csak tavasszal szoktuk salétrómnal, de gyenge vetések felségítésére a salétrom ősszel alkalmazva is kitűnő hatása, s 30—50 kr. nak a kiszórása által biztosan javíthatjuk erősíthetjük meg vetésünket.

A buza bokrosodásának nagyobbik része tavaszra esik, s úgy ehez mint különösen a kalász és a magfejlődéshez igen sok foszforra és nitrogénre van szüksége a növénynek.

A szükségelt mennyiségű tápláló anyaggal többnyire rendelkezik és a talaj, ha ősszel elegendő mennyiségű foszforral láttuk el, a mi a növényzet erőteljes bokrosodásán és fejlődésén észlelhető is.

Ilyen esetben a növényzetnek semminek sem segítségére nincs szüksége, ha azonban silányabban fejlődne is barmik ok miatt is, akkor még mindig van mód arra, hogy nitrogén trágya kiszórása által buja fejlődésre kényszerítsük. Erre a célra használatos a chilisalétróm, melyből 50—100 kgot szórunk ki egy kat. holdra es pedig április folyamán.

Ha ezen trágyázási mód mellett talajunkat a kellő megműködésbe is részesítjük, soha sem lesz buzából rossz termésünk.

Előkészületek az őszi vetéshez.

Alig van foglalkozás, mely oly sok gondal járna, mint éppen a gazdaság. Be se fejeződik még az azon évi munkálatok hosszú sorozata, s máris újabb meg újabb intézkedések teendők a jövő érdekében. Legalább így kellene történni minden oly gazdaságban, melynek célját nemcsak a jelen megélhetéshez szükségesek beszerzése, hanem a jövőre való minál körültekintőbb gondoskodás is képezi. Alábbiakban nem vélünk felesleges munkát teljesíteni, midőn egynehány jó tanácsban kör-

vonalozzuk, tehát azon teendőket, melyek az őszi vetés sikere s ez által a jövő megélhetés alapjának biztosítása érdekében szükségesek.

Az őszi vetés sikerének egyik alap feltétele a talajnak gondos előkészítése. Ugy a buzának, mint a rosnak kitűnő előveteményt képezi az egyéves avagy az évelő takarmány, de csak akkor, ha utána a földet jól készítetjük elő. A jó előkészítés alatt egyrészt a szántások helyes s megfelelő időben való véghezvitelét, másrészt a tápanyagokból való gondoskodást kell érteni. Nézzük csak, mi a teendőnk e tekintetben? A mint haza került az elővetemény, első gondunk legyen a tarlót minél hamarabb feltörni és pedig serényen, mert ha ezt tenni elmulasztjuk, az elővetemény bekerülte után jó állapotban levő talaj összemosódik, meleg idővel kiszárad és a későbbi szántás nehezen és rosszul végezhető, ezt követi egy idő múlva a második, mely vagyis keverőszántás és közvetlenül vetés előtt a közepély szántás. Vannak, a kik azt tartják, hogy pl. here után egy szántás is teljesen elegendő.

Véleményünk szerint ez csak akkor lesz megengedhető, ha a here nagyon későn kerül le s a buzát korán vetjük el, de ha a herét egyszer és melyre vagy közepélyre szántjuk akkor az alászántott herelövek közül sok kihajt és elgyomosítja a vetést.

Az magától értelődik, hogy ha a buza alá többször szántunk, az egyes szántások között boronálni, esetleg hengerezni is szükséges leendő, hogy mikor és hányszor, azt a talaj állapota határozza meg.

A tápanyagokról való gondoskodás szintén egy fontos feladat s ezt illetőleg meg van könnyítve a gazda teendője, amennyiben számos példával, számos kísérlet eredményével van már beigazolva az, hogy az őszi buza és őszi rozs azon növények közé tartozik, amelyek a műtrágyát a legjobban meghálálják. Eddigi tapasztalataink szerint, a magyar holdanként 100 kg, 16—18%-os szuperfoszfát teljesen kielégítő, ha azt a vetőszántás előtt szórjuk ki és leszántjuk. Ha azonban talajunk nitrogénben szegény, akkor azt is pótolni kell chilisalétrómmal oly módon, hogy azt a vetésre szeptember s október hónapokban, vagy esetleg tavasszal egyszerűen elszórjuk.

Ha felelmitjük még azt, hogy ott, a hol az idén a buza vagy rozs azott, töpörödött s sok léha szemet adott, szükséges leendő a magcsere, illetve felújítás is, egy elsoroltuk mindazpn tényezőket, melyeknek figyelembe vétele egyelőre elegendő.

Budapesti gabonatózsde.

szept. 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	Héj	100 Kilo		100 Kilogramm	
		Ártól	Írtig	Ártól	Írtig
Tiszavidéki	76	7.20	7.36	80	7.60—07.96
"	77	7.30	7.76	81	7.60—08.06
"	78	7.45	7.90	82	—
Fehérmegyei	79	7.50	8.00	81	7.75—08.90
"	76	7.35	7.65	80	08.05—08.95
"	77	7.45	7.75	81	—
"	78	7.60	07.90	82	08.90—08.95
Pestvidéki	79	7.70	08.00	81	07.85—08.35
"	79	7.10	7.15	80	07.90—
"	76	7.30	7.25	81	07.95—07.95
Bánsági	78	7.45	7.80	82	7.80—08.00
"	79	7.35	07.45	80	0.90—
"	76	7.40	07.50	80	—
Bácskai	77	7.55	7.25	81	—
"	78	0.00	—	82	—
"	79	0.00	—	80	—
"	0.	0.00	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Arklógram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.70 6.88
" másodrendű	—	6.65 6.68
Árpa takarmánynak	60—62	5.90 6.10
" égetni való	62—64	5.60 5.80
" serfőzdei	64—66	0.00 0.00
Zab	uj 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	5.60 5.85
" más nemű	—	0.00 0.00
Repce bánsági	—	12.75 13.25
Kötés	—	5.00 5.30

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. szept. 19. Magyar elsőrendű Óreg nehéz (páronként 400 kgm sulyban) — kr. Közép pnt 300—340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban fiatal nehéz (páronként 320 kg. 97—98 kr. fiatal könnyű páronként 251 kg. sulyban 98—97 krig. Szerbiai: Nehéz pnt 280 kg. sulyban 96—97 krig.

Sertés létszám: 1900. évi szept. hó 19. napján volt készlet 39172 darab, szept. 19. felhajtott 533 drb. 1900 szept. 19 én elszállított 652 drb. szept. 19-re maradt 39053 drb.

M. á. vasutak menetrendje 1900. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé	d. u.	3 37
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
	m. áll. v.-tól	reg.
	vásártérről	reg.
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.
	m. áll. v.-tól	d. e.
	vásártérről	d. e.
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 16
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 40
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
" " " " " "	d. u.	12 16
" " " " " "	d. u.	3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról (gyorsv.)	este	6 45
" " " " " "	este	8 46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 07
Kassa—Miskolcz felől	este	7 53
" " " " " "	reg.	8 09
" " " " " "	reg.	8 07
B.-Sz.-Mihály—	vásártérről	este
H.-Böszörm. felől	vásártérről	este
" " " " " "	vásártérről	este
" " " " " "	vásártérről	d. u.
" " " " " "	vásártérről	d. u.
F.-Abony felől vartérről	d. u.	5 27
" " " " " "	d. u.	5 36
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reg.	7 50
" " " " " "	vásártérről	reg.
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
" " " " " "	d. u.	3 13

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Joghallgató correpetitornakajánlókzik, esetleg ebédér is. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Ház a Kossuth utcában családviszonyok folytán jutányosan eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31. Szvato.

Ócska vasút a legmagasabb napi árban vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarán.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű földet tartó társakat keresek. Előtekinthető félholdként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: **Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.**

A beocsini cementgyárak elismert legjobb portland és román cément, és a **kőbányai téglagyár** sárga és piros disztégla **egyedüli debreczeni képviselője:**

Stegmüller Árpád építész, **Kölcsey-u. 3. (Előbb Kis-szappanos-u.)** Eladás nagyban és kicsiben. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. **Telefon 255.**

„Alsó Szabolcsi Tiszai Ármontesítő Társulat Igazgatósága“ Debreczen.

477—1900 sz.

Pályázati hirdetmény.

A társulatnál lemondás folytán megüresedett „mérnöki“ állásra társulati Elnök ur 6 nagyméltósága külön rendelkezése folytán nyilvános pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak mindazon magyar honossági mérnökök, kik mérnöki oklevéllel s 2 évi vízépítési mérnöki gyakorlattal bírnak.

Az állás 2400 korona évi fizetés, 600 korona lakbér, külső kiküldésnél 8 korona napidíj s 2 kor. 80 fillér mértéke föld pénzbeli javadalommal s a szabályoknak megfelelő nyugdíj jogosultsággal van egybekötve. Kötelezettségei munkaköre s szolgálati viszonyai a társulati alapszabályokban vannak előírva.

A pályázati kérvények, melyekhez folyamodók kora, elméleti képességüket igazoló mérnöki oklevél s az eddigi gyakorlatot igazoló okmányok eredetien vagy hiteles másolatban melékelendők, **folyó évi október hó 10-ig nagyméltósági gróf Dessewffy Aurél társ. elnök urhoz intézve Debreczenbe a társulat igazgatóságánál nyújtandók be,** esetleg postai úton küldendők meg.

A társulati választmány által megválasztott mérnök Debreczenben, a társulat székhelyén tartozik lakni s állását megválasztása után azonnal elfoglalni köteles.

Debreczen, 1900. szept. 17.

Dienes Barna

társ. igazgató.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt

fiókraktárt

nyitottam, ahol **katonai** és minden **egyenruhák** és **felszerelési cikkek**, valamint **polgári ruhák**, továbbá **vívóeszközök**, **lőfelszerelések**, **magyar diszruhák**, **szolgai libériák** stb. ép oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen városában — az új kornak megfelelő egyenruha intézetet nyissak és ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen városának és környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

BLUM SÁNDOR

eisőrangú egyenruházati intézet

oroszc. csász. nagyhercegi udvari szállító

a honvédség, csendőrség és koronaőrség szerződéses szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 17-ik szám.

Fiókraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

Kizárólag hazai gyártmány!

A magyar fém- és lámpaáru gyár

részvénytársaság gyári raktára.

DEBRECZEN

PIACZ-UTCZA és SIMOMFFY-UTCZA SAROK.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz esillárok, asztali és függő lámpákat
valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,
állványok, íróasztali berendezések, gyergyatartókat stb.

a legmérsékeltebb gyári árak mellett.
Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

„KIRÁLYOLA J”
mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanthatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány!

STEIER LODEN Öltönynek, Képenynek, Haveloknak, Sportöltönynek, Tűsöltőknek, Egyenruháknek

Legujabb és legjobb anyag **gyapjuszövet** tiszta gyapju szövet.

uri öltönyöknek.

Téli kabát szövetek legnagyobb raktára.

Fekete és kék **kammgarn.**

Cheviot 3 koronától feljebb.

Minták költségmentesen.

Postó- Kastner és Öhler, Graz.

Schneider-féle **Páfrány-tokocskák,** (Gala módosítható.)

Millió embernek szor visszaadta egészségét!

Kik galandfőregben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy. **Pántlikagilisza fejestől,**

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 forint postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagilisza tünetei a következők:** Az arc halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test meglagadása, gyomorsav, gyomorbél, gyakori felbűfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajítása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Reszlóán, Fő-utca 49. (Délmagyarországi.)

Hazai gyártmány!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

férfi, női- és gyermekcipőket

a legkitűnőbb anyagból

saját czipőgyáramban

kizárólag honi iparként készítették s kiváló nagy **czipőraktáramban csakis saját gyártmányom** árusítatik.

Mindenkor főtőrekvésemet képezi, hogy a külföldi készítményeket kitűnő munka és olcsó árak által kiszorítsam és ezen szempontból foglalkoztatok nagyszámú munkás személyzetet s ma már azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a versenyt teljesen felvehetem.

Kérem a n. é. közönséget, méltóztassék személyes meggyőződést szerezni **az áruk kitűnőségéről, valamint az árak olcsóságáról.**

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor
cipész, a városházzal szemben.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.